

5e + 6e leerjaar

VEILIG OP & ROND HET SPOOR!

werkboekje van

INFR/ABEL

a uitgeverij
averbode

Hi!

Ik ben Jeroom Slagboom.
Samen met Infrabel, de beheerder
van de treinsporen van ons land,
praat ik graag over **veiligheid**.
Daarom maakten we dit werkboekje!

We vertellen je meer over
veiligheid aan de **overweg**
(vanaf p. 3), in het **station**
(vanaf p. 6) en **langs de sporen**
(vanaf p. 10). Daarna mogen jullie
helemaal zelf aan de slag met
hoekenwerk: van het maken van een
stop-motionfilmpje tot een artikel
voor de klaskrant. Maar eerst willen
we jullie kennis testen met de
Grote Jeroom Slagboom Spoorquiz!

Succes!

Doe de Grote Jeroom Slagboom Spoorquiz!

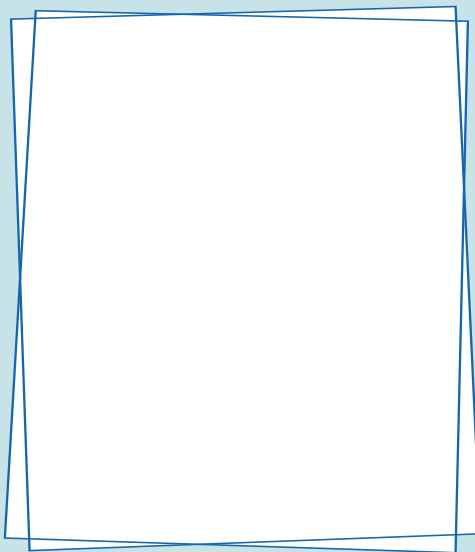
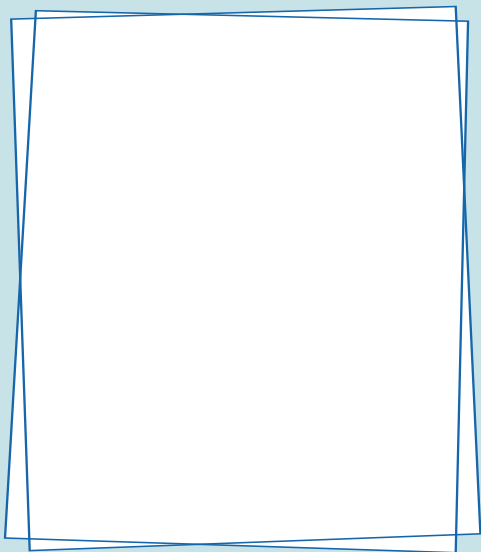
Noteer je antwoorden hier.

Ttttttrrrrrriiinnngggg!

We gaan op uitstap naar een overweg.

Teken hier nog twee klasafspraken in pictogramstijl.

Hoe verliep de uitstap?

Kleur het duimpje omhoog of het duimpje omlaag in.

Ik kon me goed aan
de klasafspraken houden.

Wanneer iemand zich niet aan de afspraken
hield, durfde ik hem/haar daarop aanspreken.

Schrijf hier wat je leerde van deze klasuitstap.

Dit leerde ik:

.....

.....

Veilig aan de overweg

1. Verbind de juiste signalisatie met de juiste uitleg.

Omcirkel daarna de signalisatie waarmee de meeste overwegen zijn uitgerust.

•
overweg met
slagbomen

•
overweg
zonder
slagbomen

•
overweg met
één spoor

•
overweg met
twee sporen

•
overweg met
twee sporen
en lichten

2. Welke signalisatie is er meestal nog bij een overweg?

.....

3. De slagbomen van de overweg gaan terug open, maar de rode knipperlichten branden nog. Mag je al doorfietsen?

Omcirkel het goede antwoord en vul aan.

Ja,

Neen,

omdat

.....

4. Geef twee voorbeelden van gevaarlijk gedrag aan de overweg.

.....

.....

.....

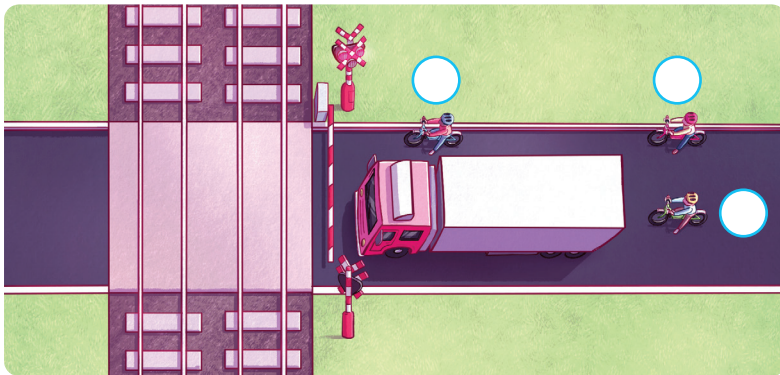
5. Deze sticker zie je soms achteraan aan een vrachtwagen. Waarom hangt die daar?

.....

.....

6. Welke fietser staat veilig? Kleur het bolletje groen.

7. Klaar? Los dit raadsel op.

4 26 24 19 7 26 15 7 18 17 23 5 12 12 9 23 22

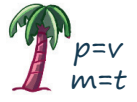
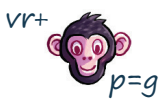
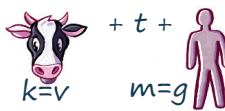
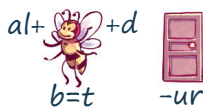
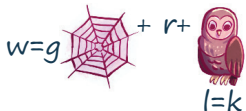
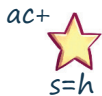
12 5 22 9 4 22 20 6 18 7 9 12 22 11 18 13 20 8 7 22 16 22 13

*puzzel in geheime codetaal: bv. I = Z, 2 = Y - 26 = A

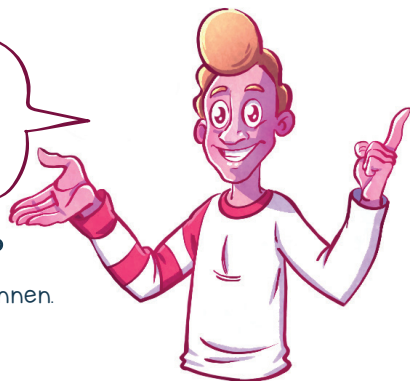

Los deze rebusen op. Nu ken je de afspraken op het perron.

De uitstap plannen

Plan zelf een leuke trein-uitstap. Bedenk ook enkele klasafspraken en stel jullie tripje voor aan de klas.

STAP 1 • Waar gaat de uitstap heen (en terug)?

Vraag aan de leerkracht welke uitstap jullie moeten plannen.

Van:

Naar:

Hoe laat kunnen jullie vertrekken?

STAP 2 • Hoe ziet het traject eruit?

Via www.nmbs.be kunnen jullie het traject zoeken. Noteer in dit kadertje hoe jullie reis eruit ziet. Noteer de belangrijkste tussenstops.

Welke vervoersmiddelen gebruiken jullie? Omcirkel.

STAP 3 • Wat is de dienstregeling (uurregeling)?

Uur van vertrek?

Hoelang duurt de reis?

Hoe laat komen jullie aan?

STAP 4 • Klasafspraken voor de veiligheid!

Bedenk vijf klasafspraken die je met je klasgroep wil maken om de uitstap zo veilig mogelijk te laten verlopen.

STAP 5 • Maak een presentatie om de reis voor te stellen aan de klas.

Maak een pictogedicht

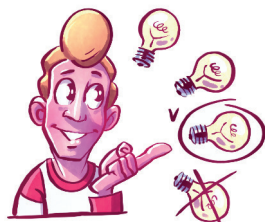
Volg de tips van Jeroom en maak je eigen gedicht in pictogramtaal

TIP 1 ° Verzamel ideeën

Schrijf tien woorden in deze woordspin.

Waar denk je aan als je het woord 'station' hoort?

TIP 2 ° Selecteer de beste ideeën

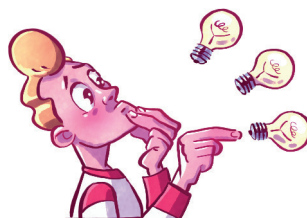
Schrap in de woordspin zeven woorden.

De drie leukste houd je over.

TIP 3 ° Orden je ideeën

Nummer je ideeën van 1 tot 3.

Waarover schrijf je eerst?

TIP 4 ° Schrijf jouw gedicht

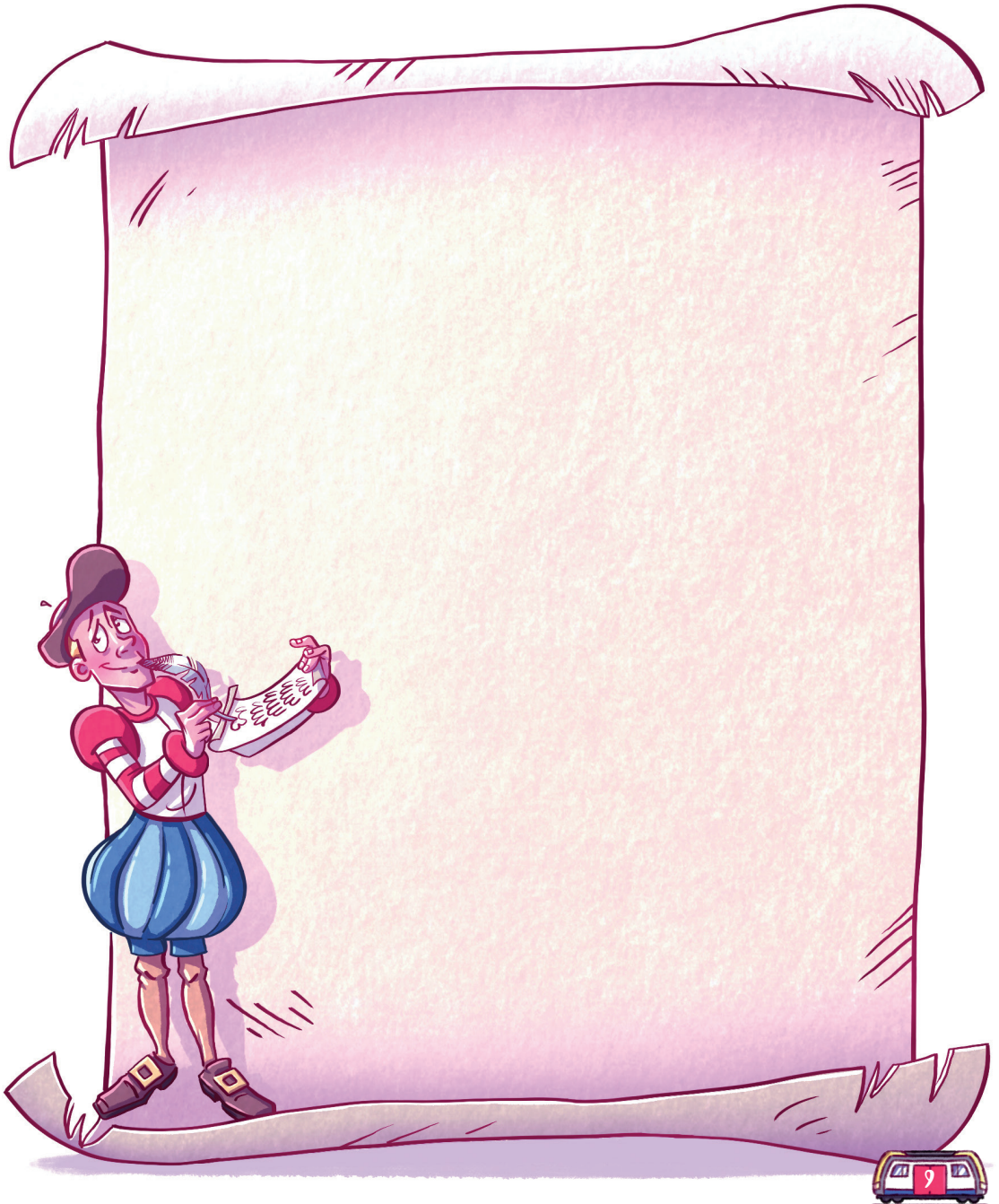
Schrijf je gedicht op een kladblad.

Lees je gedicht eens hardop. Klinkt het goed?

TIP 5 • Maak er een pictogramgedicht van

Zoek woorden in je gedicht die je door (verzonnen) pictogrammen kunt vervangen. Doe dat minstens in elke zin. Schrijf en teken hier je gedicht.

Als een echte onderzoeker

1. Wat weten we al?

We leerden al veel over veiligheid in het station, langs de sporen en aan de overweg. We kennen de regels en we weten dat we ze moeten volgen voor onze veiligheid. We weten ook dat sommige mensen de regels niet volgen.

2. Bespreek de resultaten

Echte wetenschappers bespreken de resultaten met elkaar. Doe dat ook.

- Hoe pakten we het aan? Was de manier van voorstellen goed?
- Hebben we misschien nieuwe vragen? Dan kunnen we weer naar stap 2.

3. Het onderzoek voorstellen en bespreken

Stel je onderzoek voor aan de rest van de klas. Maak bijvoorbeeld een PowerPointpresentatie of een filmpje. Zorg dat iedereen goed weet ...

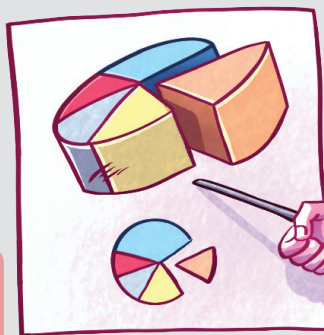
- wat je onderzoeksvraag precies was;
- hoe je het onderzoek hebt gevoerd;
- wat het eventuele antwoord is op de vraag.

Geef je publiek ook de kans om vragen te stellen.

4. Wat is een goede onderzoeksvraag?

Een goede onderzoeksvraag ...

- kunnen we niet opzoeken.
- zorgt ervoor dat we er iets van kunnen leren.
- is één vraag.
- is een duidelijke vraag.
- kunnen we uitvoeren.

Ons antwoord:

erzoeksvraag?

van kunnen leren.

Onze onderzoeksvraag:

3. Het onderzoek opzetten

Wordt het een proefje of een enquête? Welke en hoeveel proefpersonen kiezen we? Welk materiaal hebben we nodig? Waar en wanneer vindt het onderzoek plaats? Hoe en waar noteren we de resultaten? Wie doet wat? Wie zorgt voor wat? Wat zal het resultaat zijn, denk je?

Maak je planning op een kladblad.

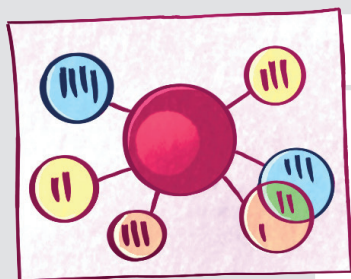
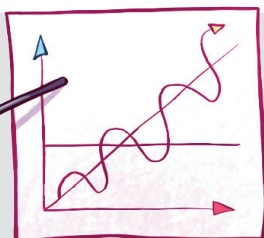
Ik denk dat dit ons antwoord zal zijn:

5. Dit is ons antwoord

Kun je een goed antwoord geven op de onderzoeksvraag? Of is de vraag moeilijk te beantwoorden na je onderzoek? Moet er een nieuw onderzoek gedaan worden? Je hoeft niet met 'ja' of 'neen' te antwoorden. Je kunt de antwoorden ook in een tabel tonen.

4. Het onderzoek voeren

Voer het onderzoek precies uit zoals in stap 3 gepland. Noteer alles wat je waarneemt nauwkeurig. Maak foto's of maak een filmpje voor stap 6.

Even filosoferen ...

Jullie filosofeerden daarnet met de hele klas.

Wat is volgens jou het antwoord op deze vraag van Jeroom?

Zouden mensen zich goed gedragen langs de sporen als er geen regels waren?

.....

.....

.....

Over het filosofische gesprek zelf

Doen jullie vaker een filosofisch gesprek in de klas?

Wat was je opgevallen tijdens dit gesprek?

Konden jullie echt luisteren naar elkaar?

Dit wil ik nog kwijt over het gesprek:

MATERIAAL:**2-4**

kladblad

net blad of computer

Schrijf een artikel voor de klaskrant.

STAPPENPLAN

(vink af waarmee je klaar bent)

Verzamelen

- ☐ Noteer de vijf boeiendste zaken van het project op een kladblad.
- ☐ Vertel ze aan je medeleerlingen. (Je kunt zelf nog extra inspiratie opdoen.)

Selecteren

- ☐ Kies maximaal twee items om over te schrijven.
- ☐ Noteer bij elk item in enkele losse woorden wat je wilt vertellen.

Ordenen

- ☐ Beslis wat je eerst vertelt, wat daarna en nummer van 1 tot ...

Artikel schrijven

- ☐ Schrijf je artikel in korte, goede zinnen.
- ☐ Controleer of laat de spelling controleren.
- ☐ Zoek nog een passende foto of afbeelding of teken zelf iets.

Bundel de artikels op het einde van het hoekenwerk tot een echte klaskrant.

Klaar?

Kun je nog een mopje, een raadsel, een woordzoeker bedenken voor in de krant?

Zelfevaluatie:

Teken een lijndiagram die de stopafstand van een trein weergeeft.

STAPPENPLAN

(vink af waarmee je klaar bent)

Begrijp je de tabel?

- ☐ Hoeveel meter stopafstand heeft de trein als hij aan een snelheid van 120 km/uur rijdt? meter.
- ☐ Bij welke snelheid van de trein is de stopafstand het kortst? km/uur.

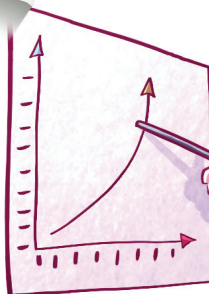
Teken een lijndiagram.

- ☐ Schrijf boven het diagram een goede titel: 'de stopafstand van een trein'.
- ☐ Benoem de assen
 - Schrijf onder de X-as een passende titel: 'stopafstand in meter'.
 - Schrijf naast de Y-as een passende titel: 'snelheid in km/u'.
- ☐ Teken de gegevens van de tabel over op het diagram.
- ☐ Verbind de punten met een lijn. Je lijndiagram is klein.

Doorstreek wat niet past.

Hoe groter de snelheid van de trein, hoe langer/korter de stopafstand.
De stopafstand van een trein is langer/korter dan ik dacht.

Zelfevaluatie:

Klaar?

Zoek de stopafstand van een auto op. Teken ze in hetzelfde lijndiagram met een andere kleur.

Maak zelf een tijdsband.

STAPPENPLAN (vink af waarmee je klaar bent)

☐ Teken een tijdsband met de historische periodes op de flap.

☐ Wat denk je?

- Zet met potlood een kruisje wanneer je denkt dat de eerste trein reed in België.
- Welke veiligheidsvoorzieningen waren er toen al denk je? Noteer ze met potlood bij de tijdsband.

☐ Zoek op en vul aan.

- Ga naar infrabel.be/nl/geschiedenis.
- Druk de foto's af en plak ze op de juiste plaats op de tijdsband.
- Stond je kruisje juist?
- Zoek op YouTube het filmpje 'Laatste rit stoomtrein' van Train World.
- Welke veiligheidsvoorzieningen waren er toen al?
- Noteer de gelijkenissen en verschillen op de juiste plaats op de tijdsband.

Klaar?

Noteer per tijdspanne minstens één belangrijke persoon, gebeurtenis en uitvinding.

Zelfevaluatie:

MATERIAAL:

2-4

computer, kladblad
fototoestel + statief
knutselmateriaal om decor te bouwen
legomannetjes/speelgoedtrein/...

MEDIAHOEK

Maak een stop-motionfilmpje.

STAPPENPLAN

(vink af waarmee je klaar bent)

- ☐ Bekijk het filmpje 'Hoe maak je een stop-motionfilmpje voor en door kinderen' op YouTube.
 - ☐ Stap 1: Bedenk een verhaal.
 - ☐ Stap 2: Bouw een decor.
 - ☐ Stap 3: Maak er een foto van.
 - ☐ Stap 4: Verplaats je mannetje een beetje.
 - ☐ Stap 5: Maak opnieuw een foto.
- ☐ En nu aan jullie. Maak een filmpje over onveilige of veilige situaties langs de sporen.

Klaar?

Maak nog een inleiding of een aftiteling voor je filmpje.

Zelfevaluatie:

MATERIAAL:

2-4

praatplaat met Franse woorden
kaartjes om memory te maken
post-its
computer voor opwarmertje

Maak een memory ... in het Frans!

STAPPENPLAN (vink af waarmee je klaar bent)

- ☐ Even opwarmen! Zoek het filmpje 'Découvrez l'histoire de Jean-Pierre Barrière' op YouTube.
- ☐ Oefen enkele Franse woorden in.
Bekijk de praatplaat.
 - ☐ Welke woorden lijken op het Nederlands?
 - ☐ Welke woorden helemaal niet?
 - ☐ Oefen één minuut. Hoeveel woorden ken je al?
- ☐ Maak nu zelf een memory in het Frans.
 - ☐ Maak een tekening van het woord en noteer het Nederlandse woord eronder.
 - ☐ Maak dezelfde tekening van het woord en noteer het Franse woord eronder.
 - ☐ Heb je elk vier paar kaartjes gemaakt? Let's play!

Klaar?

Speel het spel: Suis-je une banane?

Elke leerling krijgt een post-it waarop een Frans woord staat van de Franse praatplaat. De leerling mag niet zien wat er op de post-it staat. Door slim vragen te stellen moet hij achterhalen wie (of wat) hij is. Antwoorden mag enkel met 'oui' of 'non'.

Zelfevaluatie:

MATERIAAL:

papier

computer

knutselmateriaal

MAGHOEK

Kies een opdracht!

- Maak de opdracht van de rubriek 'Klaar' van een hoek die je al deed.
- Maak een rap/lied over veiligheid aan het spoor.
- Teken een strip met een gevaarlijke spoor situatie.
- Zoek in (online) kranten naar artikels over spoorveiligheid en maak een collage.
- Ontwerp je eigen Jeroom Slagboom-poster.
- Maak een quiz over wat je in dit werkboekje hebt geleerd.

Zelfevaluatie:

Wij doen mee!

Plak hier een foto of teken iets van jullie campagne.

Dit deed ik voor de campagne:

Dit lukte goed tijdens het maken van onze campagne:

Dit zou ik een volgende keer anders aanpakken:

Stuur je foto's van de campagne naar railsecurity@infrabel.be
en ontvang een leuke attentie.

De manual en de oplossingen van het
leerlingenboekje bieden we aan via
www.infrabel.be/nl/scholen/spelboek.